

ALVER
KOMMUNE

Tilråding frå prosjektgruppa

Rammer for utarbeiding av
retningsline ferie- og fritidsreise for personar med hjelpebehov

18.08.20

Tilråding frå prosjektgruppa

Rammer for utarbeiding av

retningsliner ferie- og fritidsreiser for personar med hjelpebehov

Innhold

1. Bakgrunn og prosess.....	2
2. Lovgrunnlag	3
3. Ferietur	4
3.1 Kva er ferietur?	4
3.2 Ulike nivå for ferie- og fritidsreise	4
3.3 Tal døgn overnatting, intervall og søknadsfrist	6
4. Hjelpebehov.....	6
4.1 Tenestemottakarar institusjon eller heimebaserte tenester	7
4.2 Tenestemottakarar dagsenter, dagtilbod og/eller støttekontakt	8
4.3 Tenestemottakarar samla oversyn	9
4.4 Andre hjelpebehov	11
5. Arbeidsmiljølov og særavtale	11
6. Økonomi	11
6.1 Døme 1: Bemanning ferieveke 6 døgn man – søn.....	12
6.2 Døme 2: Bemanning feriedagar 3 døgn tir – fre.....	13
6.3 Døme 3: Bemanning ferietur 6 døgn man.-søn.....	14
6.4 Reise og opphald.....	15
6.5 Legat, fond og andre tilskotsordningar.....	15
7. Administrering og sakshandsaming.....	16
8. Tilråding frå prosjektgruppa	17
8.1 Målgruppe og praktiske rammer.....	17
8.2 Arbeidsmiljø og arbeidstidsordning.....	17
8.3 Økonomi	17
9. Vedlegg	18
9.1 Mandat 12.02.20: Retningsline feriereiser for personar med hjelpebehov.....	18
9.2 Skriftlege innspel frå referansegruppa	18

1. Bakgrunn og prosess

Alver kommune yt lovpålagte tenester til personar med individuelle forskjellar i både funksjonsnivå og behov. Nokre personar har høgt funksjonsnivå og klarar seg godt med litt tilrettelegging og oppfølging, medan andre har eit meir komplekst sjukdomsbilete som stiller større krav til oppfølging både frå familie og det kommunale tenesteapparatet.

Kommunal bistand til feriereiser for personar med hjelpebehov er ikkje ei lovpålagt oppgåve. Praktisering av slikt tilbod har vore ulik i dei tidlegare kommunane Lindås, Meland og Radøy, samt innad i kommunane sine avdelingar. I 2019 var dette sak i tidlegare Alver-kommunar der ein ber om at det vert utarbeidd ei samordna retningsline for feriereiser for personar med hjelpebehov i Alver kommune. Ein ønskjer med dette å legge til rette for ei ordning der personar med funksjonsnedsetting kan dra på ferietur eller delta på ulike ferieaktiviteter med overnatting. Retningslina skal vedtakast i kommunestyret.

Rådmann v/administrativ styringsgruppe har organisert arbeidet i 2 fasar jamfør prosjektmandat godkjent 12.02.20 (vedlegg). Grunna koronasituasjon vart arbeidet i prosjektgruppa satt på vent i perioden mars- april.

Prosjektgruppa:

- Bernt Fjordheim, tenesteleiar habilitering
- Vibeke A. Erstad, tenesteleiar psykisk helse og rus
- Eirik Utne, tenesteleiar kultur
- Cecilie F. Johannesen, rådgjevar fagutvikling stab/avd.leiar psykisk helse og rus
- Lena Ytreland, HTV FO
- Helge Kvam, fagansvarleg fagutvikling stab (prosjektleiar)

Referansegruppa:

- Kirsti G. Floen, Eldreråd
- Olav M. Steinsland, Eldreråd
- Bente O. Westervik, RMNF
- Svein A. Vabø, RMNF
- Edas Kondrotas, Ungdomsråd
- Bjørn G. Knudsen, lokallag av NFU
- Liv B. Haukås, HTV FF
- Silje Fanebust, HTV NSF
- Anne L. Stokholm, Verneombod
- Kari Hesjedal, Avd.leiar forvaltningskontor
- Lene Christensen, Avd.leiar Prestebrekka bufellesskap
- Marita Årseth, Avd.leiar Heildøgnbemanna butilbod psykisk helse/rus

Fase 1:

Ein har administrativt (prosjektgruppe) arbeida med klargjering av ulike val for rammevilkår. Rådmann ønskjer her å synleggjere bredda i aktuelle målgrupper. Det vert viktig å tydleggjere rammevilkåra for kven, kva og korleis ei retningsline skal vere gjeldande, samt mogleg økonomiske vurderingar og konsekvensar.

Ein har nytta referansegruppe for diskusjon og innspel i prosessen. Det har vore to møter med referansegruppa 25/5 og 23/6, samt at ein har oppmoda medlemmane i gruppa om å gje innspel og vurderingar. Prosjektgruppa legg i dette dokumentet fram si tilråding for rammer.

Rådmann sitt framlegg til avklaring av rammer skal til uttale i Eldreråd, Råd for menneske med nedsett funksjonsevne og Ungdomsråd . Utval for helse og omsorg skal godkjenne rammevilkår for utarbeiding av konkret retningsline.

Fase 2:

Etter politisk godkjenning av rammer er det plan om administrativt (prosjektgruppe) arbeid med framlegg til konkret kommunal retningsline. Ein nyttar her referansegruppe for diskusjon og innspel i prosessen.

Framlegg til retningsline skal til uttale i Eldreråd, Råd for menneske med nedsett funksjonsevne og Ungdomsråd. Vidare skal Utval for helse og omsorg samt Formannskap (ev. økonomi) vurdere saka før endeleg vedtak i Kommunestyret.

2. Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstenester vert ytt overfor menneske i sårbare situasjonar. God kunnskap om menneskerettar og grunnleggjande prinsipp som menneskerettane er forankra i – respekten for individets menneskeverd og autonomi, retten til selvbestemmelse og medbestemmelse og vern mot krenkende praksis – er eit viktig bidrag til gode holdningar, og reduserer risiko for å gjere feil.

Generelt er likeverdig tilgang til kommunale tenester eit grunnleggjande prinsipp innan helse og omsorg. Å tilby ordning med feriereise til personar med hjelpebehov er imidlertid ikkje ei lovpålagt oppgåve. Det er utforma ulike typar retningsliner og rutiner for tema i ulike kommunar. Ein finn difor ulik praksis for målgruppe, økonomiske vilkår og type turar i kommunane i dag. Rammer for utarbeiding av slik retningsline for Alver kommune er her viktig med omsyn til prioritering og fordeling av ressursar i det vidare arbeidet.

I høve lovgrunnlag viser ein til [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. \(helse- og omsorgstjenesteloven\)](#) § 1-1 punkt 2 der kommunen skal «fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer» samt punkt 3 «sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.»

Etter helse- og omsorgstjenestelova § 3-1 har kommunen plikt til å sørge for nødvendige tenester til alle som oppheld seg i kommunen (sørge for-ansvar). Det er ei helse- og sosialfagleg vurdering av den enkelte pasient eller brukars behov som vil vere avgjerande for kva kommunen er plikta til å yte i den einskilde sak.

Vidare viser ein til [Lov om pasient- og brukerrettigheter \(pasient- og brukerrettighetsloven\)](#) § 1-1 der det m.a. står: «Lovens formål er å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten.»

Når det gjeld kommunen sin plikt til å tilby tenester samt rett til å organisere tenester møter ein og prinsipp om opphaldskommune. Personar som har midlertidig opphald i kommunen ved at dei t.d. er på gjennomreise, ferieopphald eller besøk, eller har eit levestett som gjer at dei beveger seg mellom

fleire kommunar eller flytter ofte, er også omfatta av opphaldskommunens ansvar. Kva slags tenester kommunen er forplikta til å yte til personar som oppheld seg midlertidig i kommunen, vil avhenge av kva som vert vurdert som forsvarleg ut frå lengda på opphaldet. Det vil i mange tilfelle vere forsvarleg med eit mindre omfang av tenester i ein kort periode, sjølv om dette ikkje vil vere forsvarleg over tid. Ein kommune der pasient/brukar opphelder seg midlertidig er derfor ikkje utan vidare forplikta til å yte tenester i same omfang som heimkommunen vil kunne ha plikt til. Prinsipp om opphaldskommune er slik meint å sikre naudsynte tenester når ein reiser utanfor sin eigen kommune. Personar med med nedsett funksjonsevne vil det nok likevel møte ei utfordring med å kunne nyttiggjere seg dette prinsippet då ein har trong for bistand kjent personell.

I tillegg til lovgrunnlag kan ein til dømes vise til [NOU 2018:16 Det viktigste først](#) som omhandler prioritering i kommunal helse- og omsorgsteneste. Ein legg her til grunn at aktuelle kriterier kan nyttast for prioritering på alle nivå i helse og omsorg – frå politisk og administrativt nivå til fagleg nivå. Kriteriane gjeld for alle pasientgrupper uavhengig av diagnose. Helsedirektoratet vurderer her at prioriteringskriterie nytte, ressurs og alvorlighetsgrad saman med mestering kan gje viktige bidrag til vurderingar i prioriteringssituasjonar.

3. Ferietur

3.1 Kva er ferietur?

Sjølv om feriereise med bistand frå komunale tenesteytarar ikkje er ei lovpålagt oppgåve, vil nok fleire vurdere at tema er relevant med omsyn til normalisering og livskvalitet for målgruppa.

Korleis ein vel å definere ferietur vil nok ha ulike grunngjevingar. Det vil vere ulike oppfatning av det «å ha ferie» vs «å reise på ferie». Prosjektgruppa sitt forslag til definisjon av ferietur i Alver kommune med omsyn til retningsline: «Aktivitet, opplevelser eller reiser med overnatting, der hensikten er å få eit avbrekk fra dagliglivets gjeremål og andre fritidsaktivitetar».

Å reise på ferietur vert ofte knytta til ordinære tidspunkt for ferie og helligdagar. Dette kan vere relatert til vinter-, påske-, sommar- og haustferie. Desse periodane skal og normalt kommunalt personell gjennomføre ferieavvikling og det kan vere ei utfordring med omsyn til bistand frå kjent personell. Ein bør vurdere om ei eventuell retningsline skal peike på mogleg avvikling av ferietur på andre tidspunkt enn dei ordinære ferieperiodane ila året. Slik sett kan ein vurdere å kalle ordninga «ferie- og fritidsreise». Prosjektgruppa rår til å nytte dette i det vidare arbeidet.

Prosjektgruppa finn det føremålstenleg å skilje mellom ferietur og anna naudsynt tur med overnatting. Overnattingsreiser som til dømes er knytta til dåp, gravferd, bryllup og sjukdom i nær familie bør kommunen legge til rette for uavhengig av rammevilkår for retningsline feriereiser.

I tillegg vil det vere andre gode aktiviseringstiltak i ferietider utan overnatting, t.d. Aktiv sommar, som ikkje er del av denne definisjonen. Imidlertid kan ein her t.d. vurdere om ein kan samordne linande tilbod med overnatting lokalt i kommunen t.d. Folkehøgskule, leirskule, hytte i Alver.

3.2 Ulike nivå for ferie- og fritidsreise

Prosjekt gruppa har kategorisert ulike typar ferieturar kombinert med ansvar for organisering, planlegging, gjennomføring samt målgruppe i ulike grupper - nivå 1 til 4 (sjå tabell under). Ein har vurdert dette som føremålstenleg med omsyn til val av målgruppe for utforming av konkret retningsline i fase 2.

Nivå	Type ferie- og fritidstur	Ansvar for planlegging og gjennomføring	Målgruppe og dokumentasjon
1	Tur i regi lag/organisasjonar samt andre private arrangører. Gjeld truleg primært for gruppearrangement.	Lag og organisasjonar samt aktuelle private arrangører har generelt ansvar.	Arrangør styrer målgruppe. Ved ev. søknad om legat/fond eller anna finansiering, må ein kunne dokumentere aktuelle helsesituasjon jfr kriterie.
2	Tur organisert i privat regi – individuelt og/eller grupper.	Den einskilde har sjølvstendig ansvar inklusiv å finne aktuell følgjeperson/ledsager.	Den einskilde organiserer seg sjølv. Ved ev. søknad om legat, fond eller anna finansiering, må ein kunne dokumentere aktuelle helsesituasjon jfr kriterie.
3	Tur organisert i samarbeid kommune og brukar/ar der det er trong for bistand kjent ledsager/følgjeperson utan fagkompetanse.	Kommunen har ansvar for planlegging og gjennomføring i samråd med brukar og/eller gruppe.	Dokumentert hjelpebehov jfr helsesituasjon. Ein kan nytte IPLOS - middels, stort.
4	Tur organisert i samarbeid kommune og brukar/ar der det er trong for bistand kjent ledsager/følgjeperson med fagkompetanse.	Kommunen har ansvar for planlegging og gjennomføring i samråd med brukar og/eller gruppe.	Dokumentert hjelpebehov jfr helsesituasjon. Ein kan nytte IPLOS middels, stort/omfattande.

Det er viktig at kategoriane over vert praktisert fleksibelt. Det betyr t.d. at om ein aktuell brukar er i kategori 3 så kan ein ta del i eit arrangement i kategori 1 forutsatt bistand frå kjent ledsager.

Prosjektgruppa vurderer her på at ein ytterlegare kan redusere oppdeling frå 4 til 2 kategoriar. I det vidare nyttar ein følgjande 2 kategoriane.

Nivå	Type ferie- og fritidstur	Ansvar for planlegging og gjennomføring	Målgruppe og dokumentasjon
1	Tur organisert i privat regi eventuelt via lag/organisasjonar samt andre private arrangører.	Den einskilde eventuelt lag og organisasjonar samt aktuelle private arrangør har generelt ansvar.	Den einskilde eventuelt aktuell arrangør styrer målgruppe. Ved ev. søknad om legat/fond eller anna finansiering, må ein kunne dokumentere aktuelle helsesituasjon jfr kriterie.
2	Tur organisert i samarbeid kommune og brukar/ar der det er trong for bistand kjent ledsager/følgjeperson som er tilsett i kommunen.	Kommunen har ansvar for planlegging og gjennomføring i samråd med brukar og/eller gruppe.	Dokumentert hjelpebehov jfr helsesituasjon. Ein kan nytte IPLOS.

3.3 Tal døgn overnatting, intervall og søknadsfrist

Prosjektgruppa si vurdering knytta til tal døgn overnatting er i hovudsak relatert til bruk av kommunalt personell som ledsager/følgjeperson. Her vil ein foreslå å dele kategoriane i to grupper.

- a) For nivå 1 bør ikkje kommunen sette krav til tal døgn. Ved søknad om finansiering via legat, fond eller anna må ein følgje aktuelle kriterie som ligg til ordninga.
- b) For nivå 2 bør kommunen sette normkrav til tal døgn. Ein bør som hovudregel ikkje overstige meir enn 6 døgn (7 dagar) overnatting for ein tur. Tal døgn er relatert til kommunalt ansvar for personell jfr arbeidsmiljølov og arbeidstid kombinert med verknad for øvrig drift og kapasitet til å tilby fleire deltakarar tur i same tidsperiode. Sjølv om hovudregel tal døgn vert satt, vil ein kunne vurdere individuelle hensyn og ønskje både frå brukar og tenesteytar. Dette gjer og at ein kan gjennomføre andre typar turar innan denne ramma som t.d. helg/weekend.

Vurdering knytta til intervall for kor ofte ein kan søkje på aktuell tur er i hovudsak knytta til bruk av kommunalt personell for ledsager/følgjeperson samt fordeling av ressurs. Her vil ein foreslå å dele dei ulike nivå i to hovedgrupper.

- a) For nivå 1 bør ikkje kommunen sette krav til intervall. Det er aktuell arrangør/ansvarleg som må ta stilling til kven ein tilbyr aktivitet/plass, samt at å ta del i privat organisert tur er opp til den einskilde å vurdere.
- b) For nivå 2 bør kommunen kunne sette krav til intervall for den einskilde søkjar. Dette handler om mogleg stort volum tal aktuelle søkjarar per år kombinert med tilgjengeleg kommunalt personell og anna driftskonsekvens. Dette må ein kome tilbake til i sjølve retningslinja.

Vurdering knytta til søknadsfrist for deltaking er m.a. knytta til mogleg finansiering via fond, legat tilskotsordningar o.l. der kommunen er involvert i administreringa av ordninga. I tillegg er søknadsfrist relatert til behov for planleggingstid der kommunalt personell vert involvert.

- a) For nivå 1 bør ikkje kommune sette krav til søknadsfrist då dette ikkje involverer kommunalt personell. Ved søknad om finansiering via legat, fond eller anna må ein halde seg til aktuelle fristar. Om kommunen er involvert i administrering av t.d. eit legat vil ein måtte sette søknadsfrist med omsyn til sakhandsaming og eventuell fordeling av ein fast årleg legatsum til føremålet.
- b) For nivå 2 bør kommunen sette krav til søknadsfrist med omsyn til avklaring av aktuelt tenestebehov og planlegging bruk av personell. Fastsetting av søknadsfrist må ein kome tilbake til, men ein vil truleg ha trong for 4-6 mnd. med omsyn til dei lengste turane opp til 6 døgn. For kortare turar (helg/weekend) kan ein vurdere kortare alternativ. Ein må kome tilbake til dette i arbeid med retningslinje (fase2)

4. Hjelpebehov

Vurdering knytta til hjelpebehov er i hovudsak relatert til trong for kommunalt personell som ledsager/følgjeperson. Prosjektgruppa ønskjer ikkje å nytte diagnosegrupper, men ei gradering av behov er naudsynt med omsyn til planlegging omfang bruk av kommunalt hjelpepersonell.

Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) er eit nasjonalt helseregister med standardiserte data om opplysninger av betydning for vurdering av bistands- og tjenestebehov. I kommunane er IPLOS-opplysning ein del av den ordinære vurderinga for kartlegging, sakshandsaming og

dokumentasjon. Aktuell link [Helsedirektoratet IPLOS funksjonsvurdering og skårinndeling](#)
[Helsedirektoratet IPLOS funksjonsvariabler](#)

Kort om IPLOS sum rapport. Tre typer statistikk kan visast i sumrapport:

- Tverrsnittstatistikk gjev eit situasjonsbilete på eit valgt tidspunkt (dato)
- Periodisk statistikk tar utgangspunkt i ein tidsperiode (frå dato til dato)
- Forløpsstatistikk følgjer dei same tenestemottakarar over tid for å vise utviklingsforløp.

Tenestemottakar eller tenester er grunnlaget for sumrapport. Ein må ta forbehold om datakvalitet og ev. feilføringar i grunnlaget for statistikk.

Prosjektgruppa vil presisere at statistikk og volum tal personar i tabellar under ikkje må vurderast isolert. At samla tal her overstig 1500 personar treng ikkje bety at alle desse er aktuelle eller har helsesituasjon som tilseier at å gjennomføre tur er praktisk mogleg. Til dømes er her tal personar med langtids plass sjukeheim inkludert. Ein veit ikkje volum reelle søkjarar som har trong for bistand kommunalt personell på tur før ein har fått erfaring frå ordninga. Ein har i perioden ikkje hatt tid til å gjennomføre brukarundersøking på tema.

4.1 Tenestemottakarar institusjon eller heimebaserte tenester

Denne rapporten gjev tverrsnittstatistikk (merk forbehold datakvalitet grunna overgang Alver). Informasjon gjeld alle tenestemottakarar fordelt etter hjelpebehov (bistands- og tenestebehov) på ein gitt dato (her 14.05.20).

Følgjande tenester er inkludert; tenester i institusjon eller heimebaserte tenester. Dei tenestemottakarar som mottar tenester og er registrert aktive på eit gitt tidspunkt kjem med. Dei med to eller fleire tenester telles ein gong.

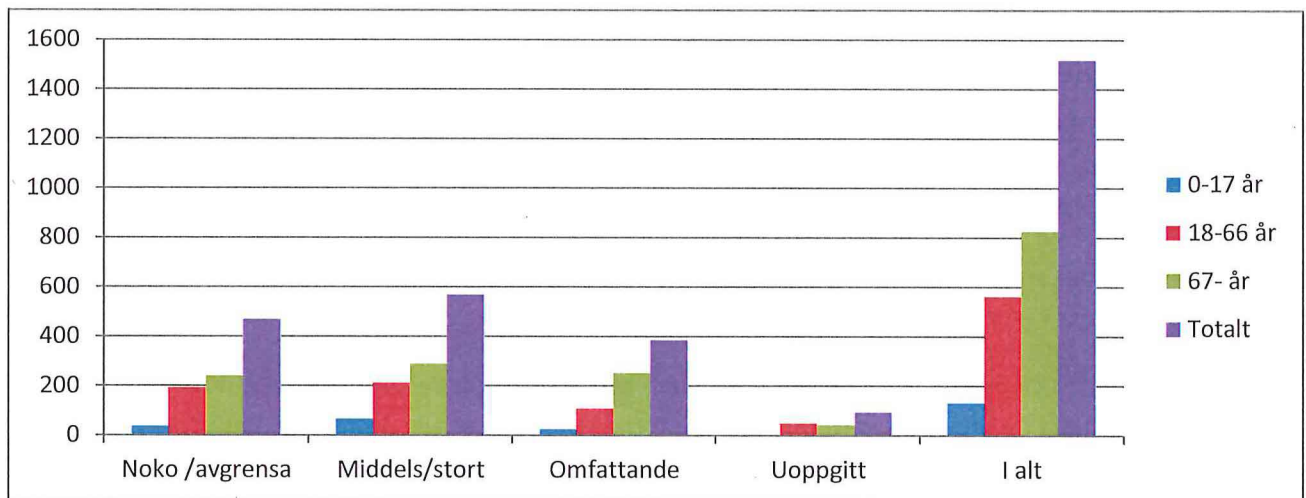
Sumrapport med alle tenestemottakarar i valgt aldersgruppe i kommunen fordelt på hjelpebehov (bistands- og tenestebehov); 0-17 år, 18-66 år og eldre. Følgjande diagnoser er inkludert:

- Kvar for seg eller kombinasjon av psykisk utviklingshemming, demens, psykisk lidning, kronisk rusmisbruk, hjertekar
- Andre diagnoser (ikkje spesifisert)
- Brukar der diagnose ikkje er oppgitt

Vidare er alle standardgrupper tatt med:

- Behov for og/eller mottar bistand i org., kultur og fritid
- Behov for og/eller mottar bistand i transport, org., kultur og fritid
- Behov for og/eller mottar bistand i arbeid og utdanning
- Individuell plan
- Egna bustad
- Husstand
- Omsorg for barn under 18 år
- Får privat, ikkje betalt hjelp

Aldersgruppe	Noko /avgrensa	Middels/stort	Omfattande	Uoppgitt	I alt
0-17 år	37	67	25	3	132
18-66 år	192	212	108	49	561
67- år	241	290	252	42	825
Totalt	470	569	385	94	1518

Personar med omfattande hjelpebehov (bistand- og tenestebehov) scorer 4 eller 5 på IPLOS sin funksjonsvariabel¹. Det vil sei at kommunal tenesteytar må vere til stades under heile aktiviteten sjølv om personen klarer noko av aktiviteten sjølv (score 4) eller tenesteytar må gjennomføre aktiviteten for personen (score 5).

Det vert påregneleg at personar med omfattande hjelpebehov i større eller midre grad vil vere avhengig av tilrettelegging/hjelp/personbistand for å planlegge eller gjennomføre fritidsaktivitet/ferietur.

- I aldersgruppa 0-17 år har 19 % (25 personar) omfattande hjelpebehov.
- I aldersgruppa 18-66 år har 19% (108 personar) omfattande hjelpebehov.
- I aldersgruppe 67 + har 30,5 % (252 personar) omfattande hjelpebehov.

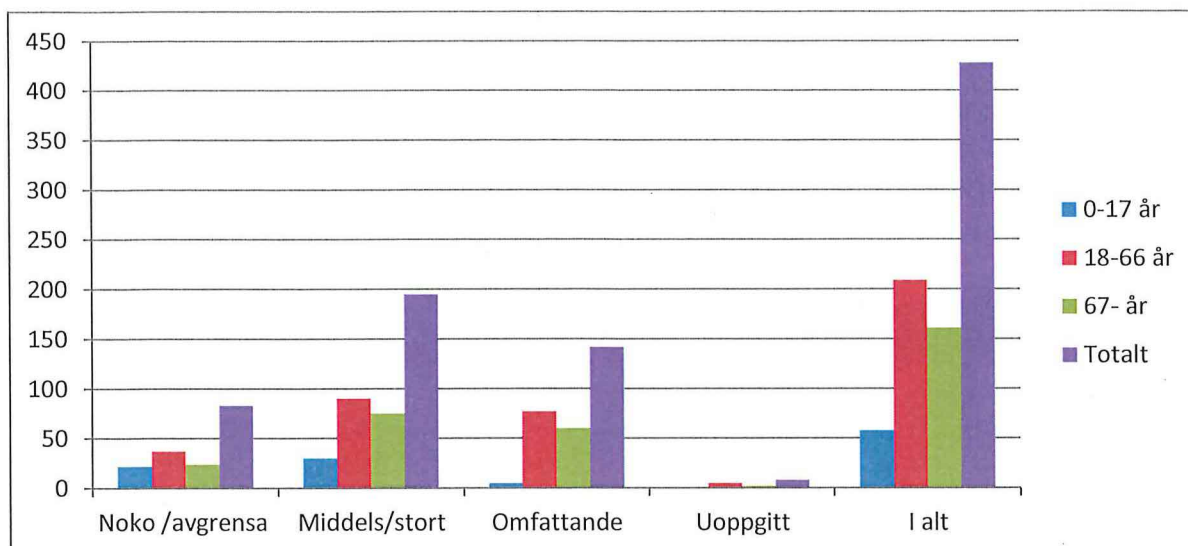
4.2 Tenestemottakarar dagsenter, dagtilbod og/eller støttekontakt

Denne rapporten gjev tverrsnittstatistikk (merk forbehold datakvalitet grunna overgang Alver), og gjev informasjon om alle tenestemottakarar fordelt etter hjelpebehov (bistands- og tenestebehov) på ein gitt dato (14.05.20)

Dei tenestemottakarane som mottar tenester (registrert aktive) på angitt tidspunkt kjem med. Dei med to eller fleire tenesteter telles i alle kategoriar det mottas tenester. Følgjande tenester er inkludert; dagsenter, dagtilbod og eller støttekontakt. Fordelinga under viser tre aldersgrupper; 0-17 år, 18-66 år og 67+

Aldersgruppe	Noko /avgrensa	Middels/stort	Omfattande	Uoppgitt	I alt
0-17 år	22	30	5	1	58
18-66 år	37	90	77	5	209
67- år	24	75	60	2	161
Totalt	83	195	142	8	428

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/funksjonsvariablene>

Personar med omfattande hjelpebehov (bistands- og tenestebehov) scorer 4 eller 5 på IPLOS sin funksjonsvariabel². Det vil sei at tenesteytar må vere til stades under heile aktiviteten sjølv om person klarer noko av aktiviteten sjølv (score 4) eller tenesteytar må gjennomføre aktiviteten for person (score 5).

Personar med dagsenter, dagtilbod og/eller støttekontakt er vurdert til å ha behov for hjelp med sosialt samvær og (fritids-)aktivitetar.

Det er påregneleg at personar med omfattande hjelpebehov og som har dagsenter, dagtilbod og/eller støttekontakt i større eller mindre grad vil vere avhengig av tilrettelegging og personbistand for å planlegge og gjennomføre fritidsaktivitet/ferietur.

- I aldersgruppa 0-17 år har 8,5 % (5 personar) omfattande hjelpebehov.
- I aldersgruppa 18-66 år har 37 % (77 personar) omfattande hjelpebehov
- I aldersgruppa 67 + har 37 % (60 personar) omfattande hjelpebehov

4.3 Tenestemottakarar samla oversyn

Sumrapporten gjev tverrsnittstatistikk og informasjon om tenestemottakarar etter tal tenester og bistandsbehov på ein fritt valgt dato (14.05.20). Merk forbehold om datakvalitet grunna overgang Alver.

Rapporten viser alle tenestemottakarar som mottar minst ei teneste frå følgjande tenestegruppe 1c Praktisk bistand og opplæring, BPA, dagsenter, dagtilbod, helsetenester i heimen, avlastning i og utanfor institusjon, støttekontakt, omsorgsstønad, rehabilitering utanfor institusjon, dagopphald og nattopphald i institusjon.

Personar med fleire tenestetypar telles ein gong. Personar vert fordelt i grupper etter tal tenester ein mottar; 1 teneste, 2-3 tenester eller meir enn 4 tenester. Ein nyttar fordeling på tre aldersgrupper; 0-17 år, 17-66 år og 67+, og alle standardgrupper er tatt med:

² <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/funksjonsvariablene>

- Behov for og/eller mottar bistand i org., kultur og fritid.
- Behov for og/eller mottar bistand i transport, org., kultur og fritid
- Behov for og/eller mottar bistand i arbeid og utdanning
- Individuell plan
- Eigna bustad
- Husstand
- Omsorg for barn under 18 år
- Får privat, ikkje betalt hjelp

0-17 år	Noko /avgrensa	Middels/stort	Omfattande	Uoppgitt	I alt
Antal brukarar	37	67	25	3	132
1 teneste	30	40	8	2	80
2-3 tenester	7	26	15	1	49
4+ tenester	0	1	2	0	3

18-66 år	Noko /avgrensa	Middels/stort	Omfattande	Uoppgitt	I alt
Antal brukarar	190	207	99	47	543
1 teneste	163	102	12	46	323
2-3 tenester	26	92	57	1	176
4+ tenester	1	13	30	0	44

67 år-	Noko /avgrensa	Middels/stort	Omfattande	Uoppgitt	I alt
Antal brukarar	227	278	135	40	680
1 teneste	161	113	35	39	348
2-3 tenester	66	159	90	1	316
4+ tenester	0	6	10	0	16

Personar med omfattande hjelpebehov (bistands- og tenestebehov) scorer 4 eller 5 på IPLOS sin funksjonsvariabel. Det vil sei at tenesteytar må vere til stades under heile aktiviteten sjølv om person klarer noko av aktiviteten sjølv (score 4) eller tenesteytar må gjennomføre aktiviteten for person (score 5).

Ein må pårekne at person med omfattande hjelpebehov, og som har fleire tenester, i større eller mindre grad vil vere avhengig av tilrettelegging og personbistand for å planlegge og gjennomføre fritidsaktivitet/ferietur.

- I aldergruppa 0-17 år har 18,5 % (17 personar) omfattande hjelpebehov, og av desse har 68 % $(15+2 \times 100/25)$ 2 eller fleire tenester.
- I aldergruppa 18-66 år har 18 % (87 personar) omfattande hjelpebehov, og av desse har 88 % $(57+30 \times 100/99)$ 2 eller fleire tenester.
- I aldergruppa 67 + har 20 % (199 personar) omfattande hjelpebehov, og av desse har 74 % $(90+10 \times 100/135)$ 2 eller fleire tenester.

4.4 Andre hjelpebehov

Prosjektgruppa har ikkje vurdert andre målgrupper som kan ha eit hjelpebehov utan trong for kommunal bistand som ledsagar/følgjeperson. Dette kan m.a. vere relatert til svak økonomi (fattigdomsproblematikk) og/eller utfordringar knytta til integrering (flyktning). Aktuelle personar her kan truleg nytte seg av ferietur jamfør kategori 1 med mogleg søknad om legat/fond om ein oppfyller aktuelle kriterier for desse.

5. Arbeidsmiljølov og særavtale

Prosjektgruppa legg til grunn at Alver kommune skal følgje krav om arbeidstidsordning jamfør [Arbeidsmiljølova kap. 10](#). Vidare legg ein til grunn gjeldande særavtale heimla i [Hovedavtalen del A §4-3](#)

Det ligg føre [Sentral generell særavtale SGS 1010 Følge av pasient/klient/bruker/elev](#). Avtalen gjeld m.a. overnattingsturar og ferieturar for brukarar i helse- og omsorgstenesta og psykisk helsevern o.l. Avtalen gjeld for turar både ved bemanna og ubemanna institusjoner/bustader. Viser og til gjeldande [PM-2020-10: Nye særavtaler om dekning av utgifter til reise og kost innenlands og dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge](#)

Særavtaler over gjeld tilhøve mellom arbeidsgjevar og arbeidstakar med omsyn til aktuelle kostnader som skal dekkast av arbeidsgjevar ved gjennomføring av slike turar. Desse avtalane gjeld ikkje brukar/tenestemottakar som er med på tur samt om dei eventuelt skal belastast for desse kostnadane.

Prosjektgruppa har vore i kontakt med KS for å få ei vurdering av mogleg krav om eigenbetaling for aktuelle brukarar. KS melder tilbake følgjande: Feriereiser vil ofte være en helse- og omsorgstjeneste bruker ikke har rett på, og kommunen har anledning til å kreve egenbetaling tilsvarende selvkost. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nye-retningslinjer-for-beregning-av-selv/id751696/>

6. Økonomi

Alver kommune har per tid ikkje budsjettert for driftskostnad ved bruk av kommunalt personell som ledsagar/følgjeperson ved ferie- og fritidstur. Kommunen har heller ikkje budsjettert for kommunal tilskotsordning med føremål tur for personar med hjelpebehov, og heller ikkje satt av ressursar til administrering av ei slik ordning.

Vurdering av økonomisk konsekvens ved etablering av kommunal retningsline avhenger m.a. av val av målgruppe og type ferietur, volum søkjarar i dei ulike nivå samt bruk av personell på tur og driftskonsekvens vikarbruk lokalt. Her er det ei utfordring å kunne inkludere alle moglege individuelle og gruppebaserte løysingar/ønsker samt kostnadsrekne desse.

Prosjektgruppa vurderer at det her er trong for nokre prinsipielle avklaringar. Til dømes må ein avklare om etablering av kommunal retningsline ferietur skal medføre kommunal meirkostnad eller ikkje. Dette er tufta på at tilbod om slik tur med overnatting ikkje er ei lovpålagt oppgåve. Ein har her fokus på den kommunale meirkostnaden for bruk av kommunalt personell (løn, døgntillegg, diett). I tillegg må ein ta stilling til kven som skal dekke kommunal meirkostnad ved reise og opphald. Vidare vil etablering av ei slik ordning og føre til auka ressurs knytta til administrering av ordninga.

Om kommunen ikkje skal ha meirkostnad med innføring av ei slik ordning må ein t.d. nytte krav til brukarbetaling jamfør sjølvkostprinsipp. Det same gjeld om kommune delvis skal vere med å finansiere denne meirkostnaden.

Under har prosjektgruppa søkt å synleggjere nokre få døme på berekningar av meirkostnad ved gjennomføring av ferietur. Døme kan vere med å synleggjere nokre ytterpunkter i kostnader (høg/låg). Her vil det imidlertid vere mange ulike varianter av kostnadsnivå.

6.1 Døme 1: Bemanning ferieuke 6 døgn man – søn.

Døme under syner eit bufellesskap med 6 personar. Tenestebehov vert her definert innan IPLOS som omfattande hjelpebehov (bistands- og tenestebehov). Ein deler bebruarane i to grupper, der den eine gruppa reiser på ferietur ei veke (man.-søn). Turen inkluderer då 3 bebruarar og 6 tenesteytarar. I tabell under er grøn = frivakt og gul = nattevakt.

Bemanning personell for dei 3 bebruarane som er på tur:

	Måndag	Timar	Tysdag	Tim ar	Onsdag	Tim ar	Torsdag	Tim ar	Fredag	Tim ar	Laurdag	Timar	Søndag	Tim ar	Totale timar
1	09 - 22	12		0	22 - 09	5,67		0	08 - 21.30	13,5	08 - 21.30	13,5	08 - 17	9	53,67
2	09 - 22	12	09 - 22.30	13,5		0	08 - 21.30	13,5	22 - 09	5,67			08 - 17	9	53,67
3	10 - 22	11	22 - 09	5,67		0		0	08 - 21.30	13,5	08 - 21.30	13,5	08 - 17	9	52,67
4	10 - 16	3	08 - 21.30	13,5	08 - 21.30	13,5	08 - 21.30	13,5		0	22 - 09	5,67	09 - 16	3,5	52,67
5	10 - 16	3	08 - 21.30	13,5	08 - 21.30	13,5	22 - 09	5,67		0	09 - 22.30	13,5	09 - 16	3,5	52,67
6	22 - 09*	10,67		0	09 - 22.30	13,5	09 - 22.30	13,5	09 - 22.30	13,5			09 - 16	3,5	54,67
															320,02

*inkl reisetid 10-22= 5 t

*inkl reisetid 09-16

Bemanning personell for dei 3 bebruarane som ikkje er på tur:

	Måndag	Tim ar	Tysdag	Tim ar	Onsdag	Tim ar	Torsdag	Tim ar	Fredag	Tim ar	Laurdag	Tim ar	Søndag	Timar	Totale timar
2 dagvakt		15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	105
2 seinvakt		15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15	105
1 nattevakt		9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	63
															273

Ordnær bemanning personell for 6 bebruarar når det ikkje er tur:

	Måndag	Kl.	Tysdag	Kl.	Onsdag	Kl.	Torsdag	Kl.	Fredag	Kl.	Laurdag	Kl.	Søndag	Kl.	Totale timar
3 dagvakt		22,5	3 dagv.	22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	157,5
4 seinvakt		30	4 seinv.	30	4 seinvakt	30	4 seinvakt	30	3 seinvakt	22,5	3 seinvakt	22,5	3 seinvakt	22,5	187,5
1 nattevakt		9	1 nattev.	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9	63
															408

For å berekne kommunal meirkostnad ved bemanning personell for gjennomføring av ei veke tur for 3 av 6 bebuarar i bufelleskap må ein vurdere forholdet mellom ordinær drift og drift ved tur.

Sum tal arbeidstimar for 3 bebuarar på tur (320,02 t.) og 3 bebuarar heime (273 t.) ei veke = 593,02 t.

Sum ordinære arbeidstimar 6 bebuarar heime ei veke = 408 t.

Auke i sum arbeidstimar ved tur for 50% av bufelleskap = 185,02 t.

Meirkostnad:

Meirkostnad løn ved stipulert timesats kr. 400/t =	kr. 74 008,-
Døgntillegg kr. 440 x 7 dg x 6 =	kr. 18 480,-
Diett kr. 4987 x 6 =	kr. 29 922,-
SUM 50% av bufelleskap på tur =	kr. 122 410,-

Om ein her gjennomfører ei veke ferietur i to puljer for alle 6 bebuarane vert berekna meirkostnad relatert til personell stipulert til kr. 244 820,-. Her har ein ikkje tatt stilling til kostnader relatert til reise og opphald. Dette er eit kostnadskrevjande døme.

6.2 Døme 2: Bemanning feriedagar 3 døgn tir – fre.

Døme under syner eit bufellesskap med 6 personar. Tenestebehov vert her definert innan IPLOS som omfattande hjelpebehov (bistands- og tenestebehov). Ein deler bebuarane i to grupper, der den eine gruppa reiser på ferietur 3 døgn (tir-fre). Turen inkluderer då 3 bebuarar og 4 tenesteytarar.

T tabell under er gul = nattevakt.

Bemanning personell for dei 3 som er på tur:

	Tysdag	timar	Onsdag	timar	Torsdag	timar	Fredag	timar	Sum timar
1	09 - 19	10	08 - 22.30	14,50	08 - 22.30	14,50	08 - 17	9	48,00
2	09 - 22,30	15	08 - 22.30	14,50	19 - 23 (23-07) 07 - 08	13,67	08-17/2*	4,5	47,67
3	09 - 22,30	15	09 - 23 (23-07) 07 - 08	15,67	17 - 22.30	5,50	08 - 17	9	45,17
4	19 - 23 (23-07) 07 - 08*	13,7	17 - 22.30	5,50	08 - 22.30	14,50	08 - 17	9	42,67
									183,51

*reisetid 9-19/2

Avreise kl 10

*reisetid

Retur kl 16

Bemanning personell for dei 3 bebuarane som ikkje er på tur:

	Tysdag	timar	Onsdag	timar	Torsdag	timar	Fredag	timar	Sum timar
2 dagvakt		15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	2 dagvakt	15	60
2 seinvakt		15	2 seinvakt	15	2 seinvakt	15			45
1 nattevakt		9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9			27
									132

Ordinær bemanning personell for 6 bebuarar når det ikkje er tur:

	Tysdag	timar	Onsdag	timar	Torsdag	timar	Fredag	timar	Sum timar
3 dagvakt		22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	3 dagvakt	22,5	90
4 seinvakt		30	4 seinvakt	30	4 seinvakt	30			90
1 nattevakt		9	1 nattevakt	9	1 nattevakt	9			27
									207

For å berekne meirkostnad ved bemanning personell for gjennomføring av 3 døgn ferietur for 3 av 6 bebuarar i bufellesskap må ein vurdere forholdet mellom ordinær drift og drift ved ferietur.

Sum tal arbeidstimar for 3 bebuarar på tur (183,51 t.) og 3 bebuarar heime (132 t) = 315,51 t.

Sum ordinære arbeidstimar 6 bebuarar heime 3 døgn = 207 t.

Auke i sum arbeidstimar ved ferietur for 50% av bufelleskap = 108,51 t.

Meirkostnad:

Meirkostnad løn ved stipulert timesats kr. 400/t = kr. 43 404,-

Døgntillegg kr. 440 x 7 dg x 4 = kr. 5 280,-

Diett kr. 3427 x 4 = kr. 13 708,-

SUM 50 % av bufelleskap på tur = kr. 62 392,-

Om ein her gjennomfører 3 døgn ferietur i to puljer for alle 6 bebuarane vert berekna meirkostnad relatert til personell stipulert til kr. 124 784,-. Her har ein ikkje tatt stilling til kostnader relatert til reise og opphald. Dette er eit kostnadskrevjande døme for mindre tal turdøgn.

6.3 Døme 3: Bemanning ferietur 6 døgn man.-søn.

Døme under syner gruppereise på 5 personar som har noko/middels hjelpebehov jfr IPLOS. Det er kun krav om bistand på dag/kveld, og soleis ikkje trong for nattevakt eller døgnbemanna tilbod.

Turen inkluderer då 5 personar med bistand frå 2 kommunalt tilsette.

Grøn = frivakt

Feriereise i gruppe på inntil 5 personar. 7 dagar - 2 tilsette

	Måndag	Tysdag	Onsdag	torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag	Totalt
Tilsett 1	12,5 t				12,5 t	12,5 t	12,5 t	50 t
Tilsett 2		12,5 t	12,5 t	12,5 t				37,5 t
								87,5 t

Feriereise i gruppe på inntil 5 personar, 3 dagar - 1 tilsett

	Måndag	Tysdag	Onsdag	torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag	Totalt
Tilsett 1								
Tilsett 2		12,5 t	12,5 t	12,5 t				37,5 t
								37,5 t

Kommentar – aktuell tilsett har her fri måndag før tur samt fredag etter tur.

Ordinær drift

	Måndag	Tysdag	Onsdag	torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag	Totalt
Tilsett 1	7,5 t	7,5 t	7,5 t	7,5 t	7,5 t			37,5 t
Tilsett 2	7,5 t	7,5 t	7,5 t	7,5 t	7,5 t			37,5 t
								75 t

For å berekne meirkostnad ved bemanning personell for gjennomføring av ei veke ferietur for 5 personar i gruppe må ein vurdere forholdet mellom ordinær drift og drift ved ferietur.

Sum tal arbeidstimar for 5 personar på tur ei veke er = 87,5 t.

Sum ordinære arbeidstimar 5 personar heime ei veke = 75 t.

Auke i sum arbeidstimar ved ferietur for målgruppa = 12,5 t.

Meirkostnad:

Meirkostnad løn ved stipulert timesats kr. 400/t =	kr. 5 625,-
Døgntillegg kr. 440 x 7 dg x 2 =	kr. 6 160,-
Diett kr. 3427 x 2 =	kr. 17 455,-
SUM gruppe på tur =	kr. 29 240,-

Om ein her gjennomfører 6 døgn tur alle 5 personar i målgruppa noko/middels hjelpebehov (IPLOS) vert berekna meirkostnad relatert til personell kr. 29 240,-. Her har ein ikkje tatt stilling til kostnader relatert til reise og opphald. Dette er eit mindre kostnadskrevjande døme for ei veke ferietur.

6.4 Reise og opphald

Kostnad relatert til reise og opphald avhenger av type tur og reisemål. Prinsippielt må ein avklare kven som skal dekke meirkostnaden for kommunal tenesteytar/personell.

6.5 Legat, fond og andre tilskotsordningar

Ein viser til protokoll frå styremøte 10.06.20 i Olaug og Reidar Rambergs Legat (org nr 994469592):

«Sak nr. 04/2020 Løyving til feriereiser

Basert på vedtaket i sak 02/2020 om at legatet sitt verkeområde no er Alver kommune, ser styret at det er behov for å auke årleg sum til dette tiltaket dersom det skal fortsette.

Vedtak:

Det vert løyvd ein årleg sum på kr 150.000,- til avlastning og følge på feriereiser for personar heimehøyrande i Alver kommune med nedsett funksjonsevne (fysiske eller psykiske). Maksimum utbetaling per person vert sett til kr 6.000,- per år.

Styret v/styreleiar retter ein førespurnad til Alver kommune ved kommunalsjef for Helse og omsorg om kommunen kan ta på seg administrasjon av ordninga på vegne av legatet. Dersom det vert så mange søknader om midlar at kr 150.000,- per år ikkje er tilstrekkeleg, har kommunen etter skjønn fullmakt til å auke den årlege summen noko.

Løyvinga gjeld inntil vidare, og styret evaluerer status på løyvingane i saka årleg i samband med behandling av årsrekneskapen til legatet

Vedtaket var einstemmig.»

Alver kommune er positiv til å ta på seg administrasjon av ordninga på vegne av legatet. Det vert utarbeide eiga informasjonsskriv samt søknadsskjema. Søknadsfrist for 2020 vert satt til 15.08.20, og administreringa vert pt utført v/Fagutvikling stab HO. Denne ordninga gjeld uavhengig kommunal retningslinje ferietur.

Når det gjeld andre typar fond og/eller tilskotsordningar viser ein til nokre dømer under.

Kven	Aktuelle tilskotsordningar
Barn	- Rødekorsleir – «Ferie for alle» https://www.rodekors.no/tilbudene/ferie-for-alle/ - Aktiviteteter gjennom kultur – Ung i Alver/ Aktiv skuleferie for barn https://www.alver.kommune.no/innhald/kultur-og-aktivitet/fritidsklubbar/

	• Inkluderingsfondet til NBK (for spiller i NBK) file:///C:/Users/licejo/Downloads/Vedtekter%20inkluderingsfondet%20(1).pdf • Søkje om ferietilskot frå NAV • Tilskuddsportalen - https://www.lnu.no/stotteordninger/aktivitetsstotta/ - https://bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barn_og_ungdom/lavinntekt/ - https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fritidstiltak-for-personer-med-nedsatt-funksjonsevne/id2640246/
Vaksne	• Reisebyrå https://www.ving.no/funksjonshemmede • Reuma- sol https://www.reuma-sol.com/ • Solgården https://www.solgarden.no/last-ned-vare-brosjyrer-her/ • Seniortur/ reisebyrå https://reisecompaniet.no/seniorturer/ https://www.peergynt.com/seniorfavoritter?gclid=EAlaIQobChMI-tLgh-zn6AIVUImyCh0d7AP7EAAAYASAAEglz5PD_BwE https://www.travelmarket.no/reiseforslag/seniorreiser/411-t/ Tilskuddsportalen - https://www.gcrieber-fondene.no/vaare-formaal/sosiale-formaal/ - https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/tilskudd/tilskuddsordning-for-arrangementer-for-personer-med-funksjonsnedsettelse/id2673758/

7. Administrering og sakshandsaming

Alver kommune har per tid ikkje avsatt ressursar til å administrere ei ordning med ferie- og fritidsreiser for personar med hjelpebehov. Om ein etablerer ei slik ordning vil dette vere ei ny oppgåve for kommunen.

Om ordninga vert realisert bør ein m.a. utarbeide eit felles søknadsskjema. I tillegg må ein avklare rutine/prosedyre for:

- Utlysning tilbod inklusiv søknadsfrist
- Administrere mottak av innkomne søknader samt kategorisering utfrå hjelpebehov og trong for kommunalt personell
- Sakshandsaming av søknader (prioritering/avslag)
- Sakshandsaming av mogleg krav om eigenbetaling brukar

- Rutine/ansvar for praktisk planlegging og gjennomføring av prioriterte søknader (turnus)
- Føre oversikt prioriterte søknader og avslag mtp rulling intervall.
- Ein legg ikkje opp til å ha klageadgang på ordninga

8. Tilråding frå prosjektgruppa

Prosjektgruppa vil med grunnlag i mandat, interne drøftingar samt møte og innspel frå referansegruppe tilrå at det vert etablert ei 2 årig prøveordning med retningsline ferie- og fritidsreise for personar med hjelpebehov for perioden 2021-2022. Etter avslutta prøveperioden må ein evaluere ordninga. Vidare arbeid med konkret retningsline bør utformast innan følgjande rammer.

8.1 Målgruppe og praktiske rammer

- Målgruppe for ordninga er personar med nedsett funksjonsevne (fysisk eller psykisk). Målgruppa skal ikkje vere knytta til diagnose- eller aldersgruppe. Det må vere dokumentert trong for bistand frå kjent kommunalt personell som ledsager/følgjeperson.
- Personar som kan administrere sin eigen tur samt privat ordner med følge/ledsager er ikkje aktuell. Her kan ein evt. søkje legatmidlar som t.d. Ramberg legat.
- Kommunen set krav til tal døgn overnatting ved ein og same tur. I utgangspunktet vert her tal døgn inntil 6, der 6 døgn tilsvarer tur ei veke t.d. man-søn. Tal døgn er ikkje ei absolutt grense, og ein kan søkje å finne fleksible løysingar forutsatt at arbeidstidsbestemmelser vert ivaretatt.
- Kommunen set krav til søknadsintervall om det er mange som ønskjer ferietur same år. Til dømes om ein får innvilga tur år 1 må en kunne påregne å vente med ny søknad til år 3. I tillegg kan ein skilje mellom lang tur (ei veke) og kortare tur (helg/weekend).
- Krav om søknadsfrist vert å vurdere i arbeid med retningsline.

8.2 Arbeidsmiljø og arbeidstidsordning

Alver kommune skal følgje krav om arbeidstidsordning jamfør [Arbeidsmiljølova kap. 10](#). Vidare legg ein til grunn gjeldande særavtale heimla i [Hovedavtalen del A §4-3](#)

Ved etablering av ordning med ferie- og fritidsreise som inkluderer bruk av kommunalt personell vil Alver kommune, i samarbeid med tillistvalde, nytte [Sentral generell særavtale SGS 1010 Følge av pasient/klient/bruker/elev](#).

Avtalen omfatter m.a. overnattingsturar og ferieturar for brukarar i helse- og omsorgstenesta og psykisk helsevern o.l. Det er imidlertid ein føresetnad at deltaking av kommunalt personell er ei frivillig ordning.

8.3 Økonomi

- Kommunen skal ikkje ha meirkostnad (driftsbudsjett) knytta til:
 - Løn, døgntillegg og diett
 - Reise og opphald
- Kommunen dekker meirkostnad for administrering av ordninga.
- Kommunen oppretter eit «feriefond» for utgiftsdekking til:
 - Løn, døgntillegg og diett med inntil 50% per tur
- Kommunen set krav til eigenbetaling frå brukar gjeldande kommunal meirkostnad:
 - Løn, døgntillegg og diett med inntil 50% per tur
 - Reise og opphald med 100% per tur

- e) Krav til eigenbetaling gjeld uavhenging inntekts- og formuesituasjon for brukar/ar.
- f) Kommunal administrering av andre tilskotsordningar som t.d. legat vert ikkje del av den kommunale retningslina. Dette vil vere sjølvstendinge ordningar med eigne søknadskriterie og fristar fastsett for den aktuelle legatordninga.
- g) Kommunen kan bistå med informasjon og rettleiing knytta til andre tilskotsordningar relatert til føremålet.

9. Vedlegg

9.1 Mandat 12.02.20: Retningsline feriereiser for personar med hjelpebehov

9.2 Skriftlege innspel frå referansegruppa